

ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN THỂ THAO MẠO HIỂM TẠI VÙNG TRUNG DU VÀ MIỀN NÚI BẮC BỘ GIAI ĐOẠN 2025-2030

Đỗ Hữu Trường⁽¹⁾, Mai Thị Bích Ngọc⁽²⁾

Tóm tắt:

Sử dụng các phương pháp nghiên cứu khoa học phổ biến trong lĩnh vực TDTT đề xuất được 6 định hướng phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ giai đoạn 2025-2030, đồng thời đề xuất được 04 nhóm môn thể thao mạo hiểm phù hợp với điều kiện tự nhiên - xã hội của vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ gồm: Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trên không; Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng địa hình tự nhiên; Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng văn hóa truyền thống địa phương và Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trong thành phố.

Từ khóa: Định hướng phát triển, thể thao mạo hiểm, Trung du và miền núi Bắc Bộ, giai đoạn 2025-2030.

Orientation for developing adventure sports in the Northern Midlands and Mountains in the period 2025-2030

Summary:

Using popular scientific research methods in the field of sports, 6 directions for developing adventure sports in the Northern Midlands and Mountains region for the period 2025-2030 were proposed, and 4 groups of adventure sports suitable for the natural conditions of the Northern Midlands and Mountains region were proposed, including: Group of adventure sports in the air; Group of adventure sports taking advantage of natural terrain; Group of adventure sports taking advantage of local traditional culture and Group of adventure sports in the city.

Keywords: Orientation development, adventure sports, Northern midland and mountainous region, period 2025-2030.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ đã được thiên nhiên ban tặng cảnh quan tráng lệ, hùng vĩ với những đỉnh núi cao, đèo hùng vĩ, vực sâu, thung lũng và cao nguyên nổi tiếng với cộng đồng dân cư gần 10 triệu người cùng các dân tộc có phong tục, tập quán khác nhau như Kinh, Tày, Nùng, Mông, Dao, Giáy, Sán Dìu, Sán Chay, Lô Lô, Thái, La Chí, Pà Thẻn... đã tạo nên những sắc thái văn hóa truyền thống đa dạng... Với thế mạnh về nguồn tài nguyên thiên nhiên phong phú và những giá trị nhân văn quý giá, vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ có tiềm năng to lớn để phát triển các loại hình sản phẩm du lịch thể thao, thể thao mạo hiểm đặc sắc ở cả trên không, trên bộ và dưới nước, là điểm đến hấp dẫn, thu hút không chỉ đông đảo du khách trong nước mà cả khách du lịch nước ngoài ưa thích phiêu lưu, mạo hiểm, thử thách khi bản chất con người muốn tìm hiểu, khám phá những điều mới lạ trở dậy và nhu cầu được tiếp cận, gần gũi, trở về với thiên nhiên đang ngày càng gia tăng và trở thành một xu hướng du lịch hiện nay trên thế giới. Tuy nhiên, để có thể phát triển

tốt thể thao mạo hiểm trên địa bàn nghiên cứu, từ kết quả thu được trong nghiên cứu thực trạng định hướng phát triển và đề xuất các nhóm môn thể thao mạo hiểm phù hợp với điều kiện tự nhiên của vùng là vô cùng cần thiết, có ý nghĩa thực tiễn.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp: Phương pháp tham khảo tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp toán học thống kê. Thời điểm nghiên cứu: năm 2022.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Định hướng phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ giai đoạn 2025-2030

Để xác định được chính xác các định hướng phù hợp trong phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ, chúng tôi tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi tới 30 chuyên gia là những nhà quản lý TDTT, những hướng dẫn viên thể thao mạo hiểm, các đơn vị hoạt động thể thao mạo hiểm. Phỏng vấn đánh giá theo thang đo Likert 5 mức. Kết quả được trình bày tại bảng 1.

⁽¹⁾PGS.TS, ⁽²⁾TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn xác định các định hướng phù hợp trong phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ giai đoạn 2025-2030 (n=30)

TT	Tiêu chí	Kết quả (điểm)		
		Tổng điểm	Trung bình	Đánh giá
1	Xây dựng, bổ sung và hoàn thiện các văn bản, quy định, hướng dẫn hoạt động thể thao mạo hiểm	131	4.37	Rất phù hợp
2	Tăng cường đào tạo hướng dẫn viên thể thao mạo hiểm	134	4.47	Rất phù hợp
3	Phát triển các đơn vị chuyên môn hoạt động thể thao mạo hiểm	131	4.37	Rất phù hợp
4	Xây dựng các kênh truyền thông hướng dẫn hoạt động thể thao mạo hiểm	139	4.63	Rất phù hợp
5	Tăng cường bảo đảm an toàn khi tham gia các hoạt động thể thao mạo hiểm	135	4.5	Rất phù hợp
6	Có cơ chế phù hợp trong phát triển thể thao mạo hiểm kết hợp du lịch thể thao và du lịch mạo hiểm	134	4.47	Rất phù hợp

Qua bảng 1 cho thấy: theo nguyên tắc phỏng vấn đặt ra, cả 6 định hướng phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ giai đoạn 2025-2030 đã được đề xuất đều được đánh giá ở mức rất phù hợp và được lựa chọn trong phát triển thể thao mạo hiểm tại địa bàn nghiên cứu.

2. Đề xuất nhóm môn thể thao mạo hiểm phù hợp với điều kiện tự nhiên của vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ

Để xác định được các nhóm môn và các môn thể thao mạo hiểm phù hợp nhất với điều kiện tự nhiên - xã hội của vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ, chúng tôi tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi tới 30 chuyên gia là những nhà quản lý TDTT, những hướng dẫn viên thể thao mạo hiểm, các đơn vị hoạt động thể thao mạo hiểm. Chúng tôi sẽ lựa chọn các nhóm môn và các môn thể thao mạo hiểm được đề xuất từ với điểm trung bình từ 3.41 điểm trở lên, tương ứng với mức rất phù hợp và phù hợp để phát triển thể thao mạo hiểm. Kết quả được trình bày tại bảng 2.

Qua bảng 2 cho thấy:

Cả 4 nhóm các môn thể thao mạo hiểm được đề xuất phù hợp với điều kiện tự nhiên - xã hội của vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ phỏng vấn đều được đánh giá ở mức rất phù hợp, gồm các nhóm: Nhóm các môn thể thao mạo hiểm

trên không; Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng địa hình tự nhiên; Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng văn hóa truyền thống địa phương và Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trong thành phố.

Ngoại trừ nội dung Kinh khí cầu và Nhảy dù ở nhóm các môn thể thao mạo hiểm trên không và nội dung Lặn không có khí tài và Lướt sóng bằng ván bè trong nhóm môn thể thao mạo hiểm tận dụng địa hình tự nhiên được đánh giá sự phù hợp ở mức trung bình, tất cả các nội dung còn lại thuộc cả 4 nhóm thể thao mạo hiểm được đề xuất đều được đánh giá ở mức độ rất phù hợp và phù hợp để phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ.

Qua nghiên cứu lý luận, nghiên cứu thực tiễn và kết quả phỏng vấn bằng phiếu hỏi, chúng tôi đề xuất 4 nhóm môn thể thao mạo hiểm phù hợp với điều kiện tự nhiên - xã hội của vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ với các môn thể thao cụ thể gồm:

Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trên không: Dù lượn có động cơ, Dù lượn không động cơ, Điều bay có động cơ, Điều bay không động cơ.

Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng địa hình tự nhiên: Leo núi tự nhiên, Chạy trên địa hình đồi núi, Xe đạp địa hình, Xe đạp leo núi, Mô tô thể thao, Mô tô thể thao địa hình,

Bảng 2. Kết quả phỏng vấn xác định nhóm môn thể thao mạo hiểm phù hợp với điều kiện tự nhiên của vùng Trung du và miền núi Bắc bộ (n=30)

TT	Tiêu chí	Kết quả		
		Tổng điểm	Trung bình	Đánh giá
1	Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trên không	125	4.17	Rất phù hợp
	Dù lượn có động cơ	127	4.23	Rất phù hợp
	Dù lượn không động cơ	129	4.3	Rất phù hợp
	Điều bay có động cơ	131	4.37	Rất phù hợp
	Điều bay không động cơ	140	4.67	Rất phù hợp
	Khinh khí cầu	94	3.13	Trung bình
	Nhảy dù	99	3.3	Trung bình
2	Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng địa hình tự nhiên	134	4.47	Rất phù hợp
	Leo núi tự nhiên	140	4.67	Rất phù hợp
	Chạy trên địa hình đồi núi	129	4.3	Rất phù hợp
	Xe đạp địa hình	125	4.17	Phù hợp
	Xe đạp leo núi	134	4.47	Rất phù hợp
	Mô tô thể thao	138	4.6	Rất phù hợp
	Mô tô thể thao địa hình	140	4.67	Rất phù hợp
	Đua thuyền Rowing	129	4.3	Rất phù hợp
	Chèo thuyền vượt thác	134	4.47	Rất phù hợp
	Lặn trong hang động	143	4.77	Rất phù hợp
	Lặn không có khí tài	97	3.23	Trung bình
	Ziplai	141	4.7	Rất phù hợp
	Lướt sóng bằng ván bè	95	3.17	Trung bình
3	Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng văn hóa truyền thống địa phương	131	4.37	Rất phù hợp
	Đua ngựa	131	4.37	Rất phù hợp
	Bắn cung	131	4.37	Rất phù hợp
	Đua thuyền truyền thống	125	4.17	Phù hợp
	Võ dân tộc	127	4.23	Rất phù hợp
4	Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trong thành phố	140	4.67	Rất phù hợp
	Trượt bánh xe lăn	129	4.3	Rất phù hợp
	Trượt ván	125	4.17	Phù hợp
	Xe đạp địa hình	132	4.4	Phù hợp
	Leo núi nhân tạo	129	4.3	Rất phù hợp
	Thăng bằng trên dây	134	4.47	Rất phù hợp

Việc nghiên cứu định hướng phát triển tốt các môn thể thao mạo hiểm tại các tỉnh miền núi Bắc bộ phù hợp với điều kiện tự nhiên của vùng là vô cùng cần thiết và có ý nghĩa thực tiễn cao

Đua thuyền truyền thống, Chèo thuyền vượt thác, Lặn trong hang động, Ziplai.

Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng văn hóa truyền thống địa phương: Đua ngựa, Bắn cung, Đua thuyền truyền thống, Võ dân tộc.

Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trên địa hình thành phố: Trượt bánh xe lăn, Trượt ván, Xe đạp địa hình, Leo núi nhân tạo, Thăng bằng trên dây.

KẾT LUẬN

- Quá trình nghiên cứu xác định được 06 định hướng phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ giai đoạn 2025-2030.

- Đề xuất được 04 nhóm môn thể thao mạo hiểm định hướng phát triển phù hợp với điều kiện tự nhiên - xã hội của vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ gồm: Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trên không; Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng địa hình tự nhiên; Nhóm các môn thể thao mạo hiểm tận dụng văn hóa truyền thống địa phương và Nhóm các môn thể thao mạo hiểm trong thành phố.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2019), *Thông tư số 04/2019/TT-BVHTTDL ngày 17/7/2019 về Danh mục hoạt động thể thao bắt buộc có người hướng dẫn tập luyện, Danh mục hoạt động thể thao mạo hiểm.*
2. Trương Quang Hải (2006), “Nghiên cứu tuyến Du lịch mạo hiểm Phong Nha – Kẻ Bàng”, *Đề tài KH&CN cấp Bộ, Đại học Quốc gia Hà Nội chủ trì.*
3. Phạm Trung Lương (2008), “Cơ sở khoa học để phát triển các sản phẩm Du lịch thể thao mạo hiểm vùng núi phía Bắc”, *Đề tài Khoa học và công nghệ cấp Bộ, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.*
4. Đỗ Tuyết Ngân (2015), “Nghiên cứu thực trạng và đề xuất phát triển Du lịch mạo hiểm tại vườn quốc gia Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn”, *Luận văn thạc sĩ giáo dục học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội.*
(Bài nộp ngày 7/5/2024, phản biện ngày 9/9/2024, duyệt in ngày 22/10/2024)
Chịu trách nhiệm chính: PGS.TS. Đỗ Hữu Trường; Email: truongbs71@gmail.com)

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO**4. Trương Quốc Uyên**

Các phong trào rèn luyện thể chất của đồng bào Việt Nam theo gương Bác Hồ vĩ đại

6. Trương Anh Tuấn; Nguyễn Tôn Hoài

Đào tạo nguồn nhân lực thể dục thể thao trong thời kỳ phát triển mới của đất nước

10. Nguyễn Hoàng Minh Thuận

Đào tạo sinh viên sư phạm ngành Giáo dục thể chất: Góc nhìn từ mô hình TPACK

BÀI BÁO KHOA HỌC**16. Nguyễn Văn Phúc**

Đề xuất mô hình giảm thiểu rủi ro thương tích trong hoạt động Thể dục thể thao ở Việt Nam

19. Đỗ Hữu Trường; Mai Thị Bích Ngọc

Định hướng phát triển thể thao mạo hiểm tại vùng Trung du và miền núi Bắc Bộ giai đoạn 2025-2030

23. Phạm Việt Hùng

Mô hình đào tạo nguồn kế cận thể thao thành tích cao của một số nước trên thế giới và bài học đối với thể thao Việt Nam

29. Phonesooksin TESO; Đinh Thị Mai Anh

Thực trạng các yếu tố chủ quan đảm bảo chất lượng hoạt động Thể dục thể thao ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học quốc gia Lào

33. Đinh Khánh Thu; Nguyễn Hữu Thành Thái

Đánh giá thực trạng các yếu tố ảnh hưởng phong trào tập luyện Dân vũ thể thao của người cao tuổi trên địa bàn quận Long Biên, Thành phố Hà Nội

38. Nguyễn Đức Thành

Năng lực tính toán của sinh viên các lớp Cờ vua sau ứng dụng các dạng bài tập phối hợp chiến thuật

42. Nguyễn Văn Hòa; Ngô Thị Thúy Nga

Giải pháp nâng cao chất lượng dạy học môn Thể dục cho sinh viên ngành Giáo dục thể chất Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh

48. Nguyễn Ngọc Nga; Cung Đức Liêm; Nguyễn Trương Phương Uyên

Thực trạng và nguyên nhân ảnh hưởng đến trình độ thể lực chung của nữ sinh viên ngành Quản trị kinh doanh Trường Đại học Tài chính – Marketing

52. Nguyễn Thị Diệp Ly; Dương Thái Bình

Lựa chọn và ứng dụng bài tập thể dục Aerobic phát triển thể lực chung cho sinh viên chuyên ngành Giáo dục thể chất, Trường Đại học Hồng Đức

56. Lê Thị Thanh Thủy; Nguyễn Như Phúc

Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng tới việc dạy và học bơi ếch của học viên Trường Sĩ quan lục quân 1 – Sơn Tây – Hà Nội

62. Nguyễn Đức Thịnh

Hiệu quả ứng dụng bài tập đập bóng nhanh trước mặt ở vị trí số 3 cho nam sinh viên đội tuyển Bóng chuyền Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông

66. Bùi Danh Tuyên

Xác định nguy cơ chấn thương trong hoạt động tập luyện của các vận động viên đội tuyển Bóng rổ Trường Đại học Công Nghệ Đông Á

70. Phạm Việt Hùng; Nguyễn Thị Thu Quyết

Thực trạng hiệu quả tuyển chọn vận động viên môn Cử tạ tại Đội tuyển trẻ và Đội tuyển quốc gia Việt Nam

73. Kolakot Simuongsong

Lựa chọn hệ thống bài tập phát triển sức mạnh cho nam vận động viên Taekwondo nội dung thi đấu đối kháng (Kyorugi) lứa tuổi 14 - 17 Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT**76. Minh Đức**

Xây dựng và phát triển Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh giai đoạn 1965-1975

78. Phạm Tuấn Dũng; Nguyễn Văn Đông

Bài tập phát triển cơ tay, ngực với tạ đôi

80. Thẻ lệ viết và gửi bài.

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Truong Quoc Uyen

Physical training movements of Vietnamese people following the example of great Uncle Ho

6. Truong Anh Tuan; Nguyen Ton Hoai

Training human resources for physical education and sports in the new development period of the country

10. Nguyen Hoang Minh Thuan

Training of Physical Education Pedagogical Students: Perspective from the TPACK Model

ARTICLES

16. Nguyen Van Phuc

Proposing a model to reduce injury risks in sports activities in Vietnam

19. Do Huu Truong; Mai Thi Bich Ngoc

Orientation for developing adventure sports in the Northern Midlands and Mountains in the period 2025-2030

23. Pham Viet Hung

Models of training high-performance sports successors in some countries around the world and lessons for Vietnamese sports

29. Phonesooksin TESO; Dinh Thi Mai Anh

Current status of subjective factors ensuring the quality of extracurricular sports activities of students at the National University of Laos

33. Dinh Khanh Thu; Nguyen Huu Thanh Thai

Assessment of the current status of the folk dance and sports movement of the elderly in Long Bien District, Hanoi City

38. Nguyen Duc Thanh

Evaluation of the computational ability of chess students after applying tactical coordination exercises

42. Nguyen Van Hoa; Ngo Thi Thuy Nga

Solutions to improve the quality of teaching physical education for students of Physical Education at Bac Ninh University of Physical Education and Sports

48. Nguyen Ngoc Nga; Cung Duc Liem; Nguyen Truong Phuong Uyen

Current situation and causes affecting the general physical fitness level of female students majoring in Business Administration at the University of Finance - Marketing

52. Nguyen Thi Diep Ly; Duong Thai Binh

Selection and application of aerobic exercises to develop general physical fitness for students majoring in Physical Education, Hong Duc University

56. Le Thi Thanh Thuy; Nguyen Nhu Phuc

Current status of factors affecting teaching and learning frog swimming of students of Army Officer School 1 - Son Tay - Hanoi

62. Nguyen Duc Thinh

Effective application of exercises to improve the efficiency of fast front smash at position number 3 for male students of the Volleyball team of the Academy of Posts and Telecommunications Technology

66. Bui Danh Tuyen

Identifying the risk of injury during training activities of athletes of the Basketball Team of Dong A University of Technology

70. Pham Viet Hung; Nguyen Thi Thu Quyet

Current status of effective selection of weightlifting athlete at Vietnam Youth Team and National Team

73. Kolakot Simuongsong

Choosing a system of strength development exercises for male Taekwondo athletes in the competition (Kyorugi) age group of 14-17 in the Lao People's Democratic Republic

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

76. Minh Duc

Construction and development of Bac Ninh Sports University in the period 1965-1975

78. Pham Tuan Dung; Nguyen Van Dong

Exercises to develop arm and chest muscles with dumbbells

80. Rules of writing and posting.

Tạp chí KHOA HỌC

ĐÀO TẠO VÀ HUẤN LUYỆN THỂ THAO

JOURNAL OF SCIENTIFIC TRAINING AND SPORTS COACHING

Ministry of Culture, Sports and Tourism - Bac Ninh Sport University

Trường Đại học Thể dục Thể thao Bắc Ninh - Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch

ISSN 1859-4417

Số 5 -2024
(83)

